

Rapport

inzake:

Jaarrekening 2022

Museum Geelvinck

Amsterdam, 29 juli 2023

INHOUD

blz.

1. JAARRAPPORT

1.1	Algemeen	3
1.1.1	Rechtsvorm	4
1.1.2	Doelstelling en missie	5
1.1.3	Stichtingsbestuur, directie en staf	6
1.1.4	Vestigingen	7
1.2	Exploitatie	8
1.2.1	Tentoonstellingen, concerten en andere publieksactiviteiten	9
1.2.2	Collectiebeleid	11
1.2.3	Donaties en sponsors	12
1.3	Samenwerkingsverbanden	13
1.3.1	Samenwerking met Stichting Sweelinckmuseum en het Conservatorium van Amsterdam	13
1.3.2	Geelvinck Muziek Musea en EDSC	14
1.3.3	Samenwerking met andere partners in binnen- en buitenland	14
1.4	Conclusie en vooruitzichten	15

2. JAARCIJFERS

2.1	Balans per 31 december 2022	17
2.2	Staat van baten & lasten over 2022	18
2.3	Toelichtingen	19
2.3.1	Algemeen	19
2.3.2	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	19
2.3.3	Toelichting op de balans	20
2.3.4	Toelichting op de staat van baten & lasten	21

3. BIJLAGEN

3.1	Begroting baten & lasten voor de jaren 2023-2027	24
-----	--	----

1. JAARRAPPORT

JAARVERSLAG 2022

1.1. Algemeen

Museum Geelvinck Hinlopen Huis opende zijn deuren voor het publiek op 21 november 1991 in het Geelvinck Hinlopen Huis aan de Herengracht 518 te Amsterdam. Drie jaar eerder was een aanvang genomen met de restauratie van dit stadspaleis en de opzet van het museum dat daarin vorm kreeg. Sedert het begin van het huidige millennium is het museum zich meer en meer gaan richten op het tonen van het sociaal-maatschappelijk leven in de huiselijke sfeer van de regenten in de uitgebreide 18^e en eerste helft 19^e eeuw. Muziek vormt daarvan een significant onderdeel en hiervoor verkreeg het twintig jaar geleden enkele historische piano's in bruikleen van het Sweelinck Museum, toen onderdeel van het Sweelinck Conservatorium van Amsterdam (Van Baerlestraat). Na de verhuizing van het conservatorium in 2007, verkregen wij de Sweelinck Collectie uiteindelijk volledig onder onze vleugels. Daarmee is de focus in belangrijke mate op (fortepiano)muziek komen te liggen.

Om een breed publiek te bereiken is ingezet op spreiding van bespeelbare vroege piano's uit de collectie over een groeiend aantal (huis)musea, kastelen en buitenplaatsen door het gehele land. Daarbij blijft het beheer van de uitgeplaatste instrumenten bij ons museum, dat ook de activiteiten (recitals en dergelijke) organiseert. Eind december 2015 was het museum als gevolg van de bankencrisis en de daardoor significant teruggelopen neveninkomsten gedwongen uit het Geelvinck Hinlopen Huis te verhuizen. Sedert 2012 had het museum een nevenvestiging in de Posthoornkerk, welke in eerste instantie uitsluitend dienst deed voor de Sweelinck Collectie; dit werd in 2016 de Amsterdamse vestiging. Bovendien ontwikkelden wij in 2016 een nauwe samenwerking met het Pianola Museum en kon het museum daarnaast zijn podiumfunctie in Amsterdam continueren door een goede samenwerking met het Amsterdam Museum (Museum Cromhouthuis; 2016-2018), daarna het Huis met de Hoofden en uiteindelijk vanaf 2018 het Luther Museum Amsterdam.

In 2015 verleide het gemeentebestuur van Zutphen ons om eveneens een muziekmuseum in hun historische binnenstad te realiseren. Op 30 juni 2017, opende het Geelvinck Muziek Museum Zutphen in Huis 'De Wildeman' voor het publiek. Hoewel de gemeente Zutphen ons deze locatie voor de lange termijn had toegezegd, waren wij eind 2019 gedwongen alsnog te vertrekken, aangezien het bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 nieuw aangetreden college besloten had dit historische gebouw te verkopen. Een poging voor verwerving was gestrand op een door ons tijdig onderkend majeur vochtprobleem. Een en ander had als gevolg, dat wij het leeuwendeel van de collectie historische piano's in externe depots hebben moeten onderbrengen.

Daarop werd besloten ons voorlopig te concentreren op de ontwikkeling van de bestaande locaties in Amsterdam (Posthoornkerk) en eveneens iop de buitenplaats Huize Kolthoorn (Heerde). Op de locatie in Amsterdam zou in mei 2020 het Geelvinck Early Piano Museum worden geopend, een nieuw concept voor een internationaal nichepubliek; voorzien was eveneens een sterke samenwerking met het (Geelvinck) Pianolamuseum: beide kleine musea liggen op een loopafstand van elkaar. Helaas trok Corona een streep door deze plannen. Dat gold eveneens voor de opties, die wij in de jaren 2020 en 2021 bekeken hebben voor nevenvestigingen in Kampen en op Oud Amelisweerd (bij Utrecht). Het schrijven van de plannen daarvoor heeft wel bijgedragen tot de ontwikkeling van een goed beeld hoe wij onze toekomst bij voorkeur willen vormgeven. Daarin behoudt Amsterdam zijn centrale plaats, terwijl een landelijke publieksbenadering kan worden bereikt door samenwerkingen aan te gaan met kastelen, buitenplaatsen en andere historische locaties gespreid over verschillende provincies. Wij hebben in de afgelopen 15 jaar reeds op diverse locaties historische piano's in bruikleen geplaatst en hiermee ervaring opgedaan. De zodoende stapsgewijze ontwikkeling naar een netwerkmuseum, heeft geleid tot veranderde visie op onze publieke presentatie, die zich niet meer hoeft te beperken tot de eigen locatie. Hierin past eveneens een sterk accent op digitale ontsluiting.

Zoals voor zovelen, heeft Corona een enorme impact op ons museum gehad: enerzijds vormde het een rem op onze fysieke presentaties – de geplande opening van het Geelvinck Early Piano Museum Amsterdam moest worden uitgesteld en het leeuwendeel van onze concerten kon geen doorgang vinden – en anderzijds gaf het een enorme boost aan onze ontwikkeling om een online publiek te bedienen in de vorm van onlineconcerten, webinars, videopodcasts enz., alsook de online ontsluiting

van onze collectie. Vanaf het eerste begin van het museum, dertig jaar geleden, waren zowel het centrale management, alsook administratie en depot gevestigd op de buitenplaats Huize Kolthoorn te Heerde. Deze locatie bleek uitstekend geschikt voor het maken van concertopnames: het huis beschikt over een omvangrijke, historisch atelier, ruim een eeuw geleden de werkplek van het schildersechtpaar Kleintjes-van Osselen. Een tentoonstelling in het museum van de lokale oudheidkamer (Heerder Historische Vereniging) over het werk van dit echtpaar, was in het boekjaar bovendien de opmaat om op de buitenplaats enige rondleidingen te organiseren. Ons museum beschikt over een uitgebreide collectie werken en aanvullende objecten van vooral Jan Kleintjes. Deze rondleidingen waren dermate succesvol (binnen de kortste keren volledig uitverkocht), dat permanente publieke openstelling van het atelierhuis en de parktuin – naast de bestaande functies van kantoor en depot – voor de hand ligt. Dit temeer, omdat ons museum in deze regio reeds meerdere projecten uitvoert, zoals het Basjkierenproject in Veessen (gemeente Heerde) en Wijhe. Hiermee keert onze museumorganisatie feitelijk terug naar zijn wortels als historisch huismuseum, gericht op verhalen in relatie met de bewonersgeschiedenis. Het past volledig binnen de door de museumstichting gewenste spreiding van risico, waarbij gestreefd wordt naar verbreding van de basis (geen nichespeler) om de toekomst van het museum te borgen.

1.1.1. Rechtsvorm

Ons museum baseert zijn bestaansrecht op de definitie van het International Council of Museums (ICOM), zoals deze in Nederland is overgenomen door de Museumvereniging (NMV). Na een lange aanlooptijd, heeft de stichting in 2020 zijn statuten aangepast, waarbij geanticipeerd is op de maatschappelijke verschuivingen van inzicht, zoals die zich in en buiten het museale veld voordoen, ter zake cultureel erfgoed en de rol van musea in de samenleving.

Museum Geelvinck is een permanente instelling ten dienste van de gemeenschap en haar ontwikkeling. Het museum, dat toegankelijk is voor het publiek, richt zich op het tonen van de materiële getuigenissen van de mens en zijn omgeving. Het presenteert en informeert daartoe voor doeleinden van studie, educatie en genoeg. Hiervoor beheert, behoudt, verwerft het museum objecten en wordt wetenschappelijk onderzoek verricht. De instelling is als culturele onderneming niet gericht op het maken van winst, maar op het borgen van continuïteit.

Het museum is opgenomen in het Nederlands Museumregister en het onderschrijft de Gedraglijn voor de museale beroepsethiek, de Governance Code Cultuur, de Code Diversiteit & Inclusie en LAMO. Met trots melden wij, dat op 14 juli 2020 het bestuur van het Museumregister ons de positieve voltooiing van de herijking van onze registratie bevestigde.

Het museum is ondergebracht in Stichting Museum Geelvinck (voorheen: Geelvinck Hinlopen Huis Stichting), gevestigd te Amsterdam (Posthoornkerk) met een nevenvestiging in Heerde. Conform de Governance Code Cultuur 2019 is de bestuursstructuur vormgegeven op basis van het Raad van Toezichtmodel.

De stichting is door de Belastingdienst erkend als algemeen nut beogende instelling en heeft de status "culturele ANBI" in de zin van de Geefwet.

Als gevolg van de verhuizing uit het Geelvinck Hinlopen Huis, is in 2016 besloten de naam van het museum te verkorten tot "Museum Geelvinck" (in het Engels: "Amsterdam Museum Geelvinck"); in 2019 is dat eveneens doorgevoerd in de statuten. Museum Geelvinck is de nucleus binnen een netwerk van activiteiten. De merknaam "Geelvinck" wordt voorgevoegd voor de benamingen van alle activiteiten, die aan het museum gelieerd zijn, zoals bij voorbeeld in "Geelvinck Festival", "Geelvinck Salon" en "Geelvinck Muziek in Musea". Onder "Geelvinck Muziek in Musea" wordt het samenwerkingsverband met het (Geelvinck) Pianola Museum aangeduid, waarbij in de toekomst zich ook andere instellingen met historische piano's kunnen aansluiten, zoals recent Huis Midwoud.

1.1.2. Doelstelling en missie

De statutaire doelstellingen van de museumstichting zijn samengevat:

- beheren van de collecties⁽¹⁾⁽²⁾
- organiseren van museale tentoonstellingen⁽¹⁾⁽²⁾
- (doen) organiseren van randprogrammering, lezingen e.d.
- uitvoeren van projecten, waaronder wetenschappelijk onderzoek en publicatie - samenwerking met andere musea en organisaties in de culturele sector.

De identiteitsbepalende kernwaarde van het museum is in 2017 opnieuw geformuleerd:

Museum Geelvinck is een museum, gericht op de lange 18^e en lange 19^e eeuw, dat het publiek een genuanceerde interpretatie van enkele specifieke thema's uit de leefwereld van die kernperiode wil presenteren. Primair is het thema pianomuziek in haar historische context, waarbij een relatie wordt gelegd met onze collectie historische piano's en het daaraan klevende, levende, immaterieel erfgoed. Er wordt naar gestreefd bezoekers in de leefwereld van het verleden te betrekken en zo een ervaring mee te geven die niet alleen genoeg en historisch besef opwekt, maar zo mogelijk ook relevante aspecten belicht die inspiratie bieden voor een beter begrip van het heden.

Hiermee is toen een belangrijk accent gelegd bij het collectieonderdeel historische piano's en het daaraan verbonden immaterieel erfgoed. Daarbij is gezocht naar een evenwicht tussen enerzijds dit onderscheidende deel van de collectie en anderzijds de meer dan een kwart eeuw geschiedenis, die ons huismuseum met onderzoek en daaruit voortvloeiende tentoonstellingen heeft gemaakt en van waaruit langlopende beleidslijnen uitgerold zijn, die vertakt zijn in onderzoek en verdere activiteiten.

In 2018 werd de missie en visie als volgt geformuleerd en opgenomen in het nieuwe Beleidsplan:

De missie van Museum Geelvinck is het behoud van de historische piano en daaraan verwante klavierinstrumenten (klavichord, klavecimbel, harmonium, pianola enz.), waarbij niet alleen gestreefd wordt naar het duurzaam borgen van het materieel klinkend erfgoed, maar evenzeer van het daarmee onlosmakelijk verbonden levend immaterieel erfgoed, zijnde de kennis en vaardigheid van creatieve makers en uitvoerders: de ambachtelijke techniek (bouw, restauratie, intoneren en stemmen) en het professioneel bespelen (musici en componisten).

Digitale collectieontsluiting, wetenschappelijk historisch en musicologisch onderzoek, kennisuitwisseling, vakonderwijs en talentontwikkeling (leerplaatsen en stimulerende podiumervaring) zijn vaste elementen in het beleid. Het museum streeft naar een landelijke publiekspresentatie, breed opgezet muziekonderwijs, aanmoediging van jong professioneel talent door masterclasses, concoursen en 'fringe'-concerten en stimulerende betrokkenheid (vrijwilligers, vrienden, crowdsourcing, laagdrempelige lezingen e.d.) om het maatschappelijk draagvlak voor onze missie te versterken.

In onze visie zijn de samenwerkingspartners onder de paraplu van Geelvinck Muziek Musea gelijkwaardige partijen. Als initiërende gangmaker is de functie van Museum Geelvinck die van een faciliterende primus inter pares. Op zijn beurt zal Museum Geelvinck aansluiting zoeken bij relevante kenniscentra.

Museum Geelvinck blijft zich bovendien inzetten voor de uitgangspunten, die zijn identiteit vanuit zijn oorsprong in het Geelvinck Hinlopen Huis hebben bepaald: aandacht voor het sociale leven in een patriciërshuis in de uitgebreide 18^e en 19^e eeuw (kernperiode). Naast de historisch geïnformeerde uitvoering van muziek, betreft dit een breed palet aan thema's, variërend van toegepaste kunst, ambachtelijke voedselproductie en historische tuinen, tot de wisselwerking met andere culturen en sociaal-maatschappelijke onderwerpen, zoals de positie van de vrouw en slavernij.

De keuze voor verbreding van de basis, waarop het museum acteert – geen nichespeler willen zijn op uitsluitend het terrein van de fortepiano –, noopte opnieuw tot heroverweging van missie en visie en tevens tot heroverweging van het Beleidsplan. Met dit proces van heroriëntatie is in de tweede helft

van 2020 een aanvang genomen. De enorme vlucht, die digitalisering nam tijdens de Corona periode, leek goede kansen te bieden om ook het verdienmodel van het museum te verbreden door hierop in te zetten. Inmiddels is ons gebleken, dat weliswaar digitalisering en internet belangrijke kansen biedt om een internationaal publiek te bereiken, maar dat helaas dit vooralsnog geen gerede hoop biedt op het genereren van aanvullende inkomsten; in tegendeel de kosten staan niet in verhouding tot de zeer tegenvallende opbrengsten (publiek is vrijwel niet bereid te betalen voor video-opnames). Daar is nog bovenop gekomen, dat ons trouwe publiek van vóór Corona toen alles weer openging in de loop van het boekjaar slechts mondjesmaat terugkeerde. Dit heeft ertoe geleid, dat wij bijzonder voorzichtig zijn geworden bij de programmering van publieksactiviteiten (voornamelijk concerten). Het vernieuwende Beleidsplan, waaraan wij tijdens Corona geschreven hadden, moest daarom opnieuw volledig op de schop. Wij kijken daarom op dit moment de kat uit de boom: bij het schrijven van dit verslag is het proces van herbezinning op de toekomst nog gaande.

Opnieuw beginnen de contouren van het nieuwe beleid wel steeds duidelijker zichtbaar te worden: op onze locatie in Heerde keren wij terug naar de oorsprong van ons museum, i.c. een huismuseum dat zich op basis van de bewonersgeschiedenis presenteert. Muziek (historische piano's) vormt een integraal onderdeel van dit levend erfgoed. Voor de collectie historische muziekinstrumenten willen wij op basis van de kernwaarde 'vroege pianomuziek' als netwerkmuseum uitbouwen vanuit onze nucleuslocatie in Amsterdam. Het accent komt daar te liggen op thema's, die relevant zijn voor de jongere generatie, een integrale aanpak, waarbij historische, experimentele en niet-westerse muziekproducties gerelateerd worden aan onderwerpen als identiteit, dekolonisatie, klimaatverandering, migratie en sociale achterstand. Wij zijn op zoek naar samenwerkingspartners en -locaties in Amsterdam, niet alleen binnen, maar eveneens buiten de ring op spannende plekken.

1.1.3. Stichtingsbestuur, directie en staf

Gedurende het boekjaar is Gerda Lenten-Havertong toegetreden tot het stichtingsbestuur (raad van toezicht); gaat Désirée van Gorp vervangen. Het stichtingsbestuur zal gefaseerd worden vernieuwd. Vanwege het transitieproces, waarin onze organisatie zich bevindt, is een stabiel bestuurlijk team een noodzaak. Dat neemt niet weg, dat er – mede in het kader van het lopende proces van heroriëntatie op ons Beleid – ook nagedacht wordt over de structuur en samenstelling van het huidige bestuur.

Bij de update van statuten in 2020 is de huidige Governance Code Cultuur gevolgd. Bij de omzetting van de duur van de bestuurstermijnen is er mee rekening gehouden, dat vernieuwing van het bestuur geleidelijk dient te verlopen om de continuïteit te borgen. Ook in het volgende boekjaar (2023) zal naar worden gestreefd opnieuw één van de leden te laten opvolgen.

De leden van het stichtingsbestuur (raad van toezicht) ontvangen geen salaris of andere vergoeding, behoudens voor reis- en verblijfskosten en eventuele onkosten gemaakt voor de uitoefening van hun functie. Zij hebben geen nevenfuncties, die kunnen leiden tot belangenverstrengeling.

Gedurende het boekjaar is de directie gevoerd door Jurn Buisman (algemeen directeur). Mevrouw Marijke Nitrauw verzorgt de administratie.

Mevrouw Trudy de Vries (management vrijwilligersteam en directievertegenwoordiger in Amsterdam) verzorgt de coördinatie in Amsterdam. Als conservator / registrant traden op Gijs Wilderom (2^e helft 18^e en 1^e helft 19^e eeuw) en Bas Otto (2^e helft 19^e eeuw en 20^e eeuw). Wij zijn bijzonder verheugd, dat wij konden gebruikmaken van een Corona-regeling van het Mondriaanfonds, waardoor wij Gijs Wilderom en Zack Schaap als collectiemedewerkers (parttime) in dienst konden nemen. Dit is een tijdelijke regeling, die tot onze spijt, in het voorjaar van 2023 weer afliep.

Jurn Buisman ziet af van vergoeding voor zijn werkzaamheden. Mevrouw Trudy de Vries en mevrouw Marijke Nitrauw zijn vrijwilligers. Voor de samenwerking met het Pianola Museum werd opnieuw gebruik gemaakt van de inzet van Yvo Verschoor. Normaliter worden medewerkers op projectbasis tijdelijk extern ingehuurd.

De structureel veranderde opzet van onze organisatie heeft impact op onze administratieve opzet. Dit is een lopend proces, dat nauw samenhangt met de heroriëntatie op het Beleidsplan.

1.1.4. Vestigingen

Sedert eind 2015 is onze hoofdvestiging gevestigd in de Posthoornkerk te Amsterdam. Al vanaf de begin jaren '90 hebben wij een nevenvestiging in Heerde: kantoor, administratie, depot en opslag. Daarnaast hebben wij sedert zes jaar gehuurde depotruimte in onder meer Putten en Amsterdam (o.a. bij Crown International). Tijdens het boekjaar is daar een bescheiden, goed geoutilleerde depotruimte elders in Heerde bijgekomen, alsmede een tijdelijke opslagruimte, eveneens in Heerde.

In januari van 2020 werd besloten de publieksfunctie in onze vestiging in de Posthoornkerk verder uit te werken, naast gebruik als oefenruimtes voor conservatoriumstudenten en voor CD-opnames en concertoptredens. Eind mei 2020 had aldaar het Geelvinck Early Piano Museum Amsterdam voor muzikale rondleidingen van start moeten gaan. Helaas moesten de voorbereidingen, die al in verregaande staat waren en met name gericht op 'destination visitors' uit het Verre Oosten voorlopig worden gestaakt als gevolg van de Coronamaatregelen. De uitvoering werd eerst een jaar opgeschoven, maar vanwege de aanhoudende pandemie, als gevolg van Corona-richtlijnen benodigde aanvullende investering in ontluichtingsapparatuur en de sterk teruggelopen toevloed van buitenlandse toeristen met name uit het Verre Oosten, hebben wij in voorjaar 2022 moeten besluiten dit plan voorlopig op de plank te leggen. In de loop van het boekjaar zijn wij een nieuw concept gaan ontwikkelen op basis van de creatie van een 'cultural hub', waarin 'emerging professionals' gelegenheid wordt geboden muziekprojecten met maatschappelijke thema's op de rit te zetten rond onze collectie historische piano's (bijv. met uit Oekraïne gevluchte musici, of met nazaten van de trans-Atlantische slavernij). Hiervoor is inmiddels projectsubsidie voor de nadere uitwerking van dit plan aangevraagd.

In de loop van 2020 werd besloten om een samenwerking aan te gaan met de stichting i.o., welke de buitenplaats Huize Kolthoorn beheert. De buitenplaats, gelegen in de gelijknamige buurtschap bij Heerde, geniet bekendheid door het kunstschildersechtpaar Kleintjes-van Osselen, dat vanaf 1899 tot hun dood het landhuis met zijn uitgestrekte tuin bewoonde. "Kolthoorn" ontwikkelde zich in die tijd tot een centrum, waar kunstenaars, schrijvers, dichters en musici elkaar ontmoetten. Niet alleen biedt de bewonersgeschiedenis van het huis een bruikbare kapstok om de ervaring, die wij als huismuseum in het Geelvinck Hinlopen Huis hebben opgedaan, opnieuw in praktijk te brengen. Het ruime "Grote Atelier" en de tuin met onder meer een rosarium, bescheiden arboretum, rotstuin, boomgaard en Japanse/Chinese tuin, bieden bovendien kansen voor digitale en tevens – zij het bescheiden – fysieke publieksactiviteiten, zoals concertuitvoeringen en muzikale tuinmanifestaties. Het feit, dat eerder ons museum in deze regio al activiteiten ontwikkeld heeft, zoals 'De Schipbrug van de Basjkieren', en het er zijn wortels heeft, maakt het een logische keuze. Ook de sprengen en beken, die bij het landgoed behoren, bieden mogelijkheden. Bij de buitenplaats behoort eveneens een omvangrijke collectie schilderijen en parafernalia van onder meer Jan Kleintjes, die de bewonersgeschiedenis tastbaar maakt. Eén en ander wordt in ons nieuwe Beleidsplan nader uitgewerkt.

De keuze voor deze twee vestigingslocaties nam niet weg, dat wij tijdens het boekjaar opnieuw intensief naar mogelijke locaties hebben gekeken om delen van onze omvangrijke collectie en het daaraan verbonden levend muzikaal erfgoed te presenteren en tevens educatieve activiteiten te ontwikkelen en plek te bieden voor de omvangrijke muziekbibliotheken, die wij beheren. Er is een eerste proefopstelling met een muziekserie gerealiseerd in het Academiehuis Grote Kerk Zwolle. Tevens werden wij uitgenodigd de mogelijkheden te overleggen voor een samenwerking inzake de maatschappelijke invulling van een voormalige katholieke kerk in Wijhe. Daarnaast hebben wij overleg gehad met het Muziekinstrumentenfonds voor samenwerking in een nieuwe locatie met een bescheiden museum- en podiumfunctie in het centrum van Amsterdam. Hiervoor is door ons op basis van de tekeningen een eerste concept voor een plan uitgewerkt.

Op terrein van de digitale presentatie van onze collectie konden wij door de financiële steun van het Mondriaanfonds en het Prins Bernhard Cultuurfonds aanzienlijke voorgang boeken door de inzet van Gijs Wilderom en Zack Schaap. Dit is eveneens een samenwerkingsproject met het Pianola Museum.

1.2. Exploitatie

Het museum ontvangt haar inkomsten uit een aantal bronnen en activiteiten:

- entreegelden^[1]_{SEP}
- overheidssubsidies en schenkingen van cultuurfondsen^[1]_{SEP}
- donaties door particulieren en bedrijven
- sponsoring

Zoals voor alle culture instellingen het geval zal zijn geweest, werd de exploitatie van het museum ook dit boekjaar nog getekend door de nasleep van de pandemie. De enthousiaste manier, waarop wij onze publieksactiviteiten weer hebben opgestart, werd niet verzilverd in een terugkeer van ons reguliere publiek: dat viel dusdanig tegen, dat wij – om verdere verliezen te voorkomen, zeer terughoudend zijn gaan programmeren. Het leeuwendeel van onze reguliere publieksactiviteiten (concerten) was dit boekjaar een schip van bijleg. Onze entree-inkomsten vielen bar tegen. De enige goede uitzondering waren onze rondleidingen op Huize Kolthoorn (tentoonstelling 'Tuin, Thee en Atelier'), waarvan wij de tarieven bewust bijzonder laag hadden gehouden. Onze belangrijkste en reeds jarenlange sponsor, Hilton/Waldorf-Astoria, is, helaas, alsnog – na een aanvankelijke herstart – in de loop van het boekjaar afgehaakt. Zonder de Corona-subsidie van de gemeente Amsterdam, hadden wij tijdens deze periode de touwtjes niet aan elkaar kunnen knopen. Ondanks, dat wij zoveel mogelijk in onze uitgaven gesneden hebben, is de situatie post-Corona nog steeds penibel te noemen. Op de keper beschouwd hebben wij een enorme klap gehad.

Verskillende activiteiten zijn ondergebracht in separate stichtingen voor conceptontwikkeling en fondsenwerving, zoals Stichting Geelvinck Festival. Deze stichtingen hebben elk een eigen Raad van Toezicht en werken samen met diverse stakeholders. De realisatie van deze publieksactiviteiten wordt uitgevoerd in samenwerking met en/of door ons museum. Het moge duidelijk zijn, dat als gevolg van de pandemie, ook dit in belangrijke mate is komen stil te vallen. Inmiddels hebben wij al wel weer voorzichtig activiteiten ontwikkeld, onder meer in het kader van het komende herdenking 150 Jaar Afschaffing Slavernij in Suriname en de Nederlandse Antillen.

Mede doordat wij in de voorgaande jaren reeds ervaring hebben opgedaan met video-opnames, waren wij in staat om tweede helft 2020 snel de strategische omslag in gang te zetten naar online publiekspresentaties. Weliswaar vonden een deel van de opnames van concertuitvoeringen plaats in dat jaar, de uitwerking (editing enz.) en de verdere opnames hebben een belangrijk deel van 2021 in beslag genomen. Dat heeft meer tijd en energie gekost, dan aanvankelijk de verwachting was. Daardoor zijn de kosten fors hoger uitgevallen. Hetgeen echter met name tegenviel, waren de opbrengsten uit het online plaatsen van video-opnames van concerten en videopodcasts: inmiddels is gebleken – niet alleen bij ons, maar ook bij andere instellingen – dat het verdienmodel van een betaalmuur niet werkt. Op internet is dermate veel gratis beschikbaar, dat ons publiek niet genegen is een redelijke prijs te betalen, ook al is die significant lager, dat voor het fysiek bijwonen van een concert. Bovendien wordt door het seniore publiek het gebruik van Vimeo lastig gevonden. Wij hadden gekozen voor dit online-platform, omdat het betere kwaliteit biedt dan YouTube; echter in de praktijk vormt het een extra drempel. Omdat, zoals wij geconstateerd hebben, het onlineplaatsen van concertuitvoeringen en videopodcasts vrijwel geen recettes genereert, hebben wij geen nieuwe projecten op de rit gezet; dit ondanks dat die plannen er al wel lagen. Het heeft er ook toe geleid, dat in 2022 is afgezien van een nieuwe editie van het Geelvinck Fortepiano Festival. Hiermee is, na uiteindelijk tien succesvolle edities (waarvan de laatste online), een punt gezet achter dit festival, dat al vele jaren internationaal bekendheid genoot. Zonder subsidie en fondsbijdragen is het online brengen van professionele kwaliteit concerten en andere manifestaties niet haalbaar.

In de loop van 2021 hebben wij gelegenheid geboden aan diverse pianisten en ensembles in onze vestiging in Heerde opnames te maken met de instrumenten, die wij daar hebben geplaatst. Het belangrijkste voorbeeld is geweest: de opnames voor de CD 'A Souvenir from London by Luigi Marchesi' door het Italiaanse oude-muziekensemble Stile Galante onder leiding van Stefano Aresi. Deze CD is in 2022 uitgekomen. Afspraken voor het gebruik van de instrumenten geschiedt veelal op basis van gesloten beurzen, omdat de musici en ensembles over onvoldoende budget beschikken. Tegenover gebruik van onze ruimte en de instrumenten staat, dat wij 'free publicity' krijgen. Eén van

onze doelstellingen is het behoud van het aan de historische piano's verbonden levend erfgoed en in dat kader, alsmede in het kader van talentontwikkeling van 'emerging professional' musici, willen wij ons hiervoor inzetten. De kosten van het stemmen van de instrumenten wordt door de gebruikers gedekt. In het boekjaar 2022 is deze activiteit stilgevallen: het lijkt er op, dat musici post-Corona vooral weer met publiek willen optreden; helaas is de concurrentie moordend, vooral in relatie met de achterblijvende publieke belangstelling voor kamermuziek. Enkele musici hebben inmiddels het bijtje er bij neergegooid en laten zich omscholen.

Ook tijdens dit boekjaar konden een aantal projecten verder worden doorgevoerd door verkregen subsidies en bijdragen van fondsen. Dit was met name te danken aan het Mondriaan Fonds, het Prins Bernhard Cultuurfonds en Stichting van Well van der Snoek. De projecten betreffen onder meer een samenwerking met de muziekschool Bellas Artes en het Wiesje Zorgcentrum voor ouderen met dementie, beide in Paramaribo, ten behoeve van de plaatsing van twee nieuwe piano's.

Door een stringent 'shoestring low budget'-beleid, hebben wij onze reguliere uitgaven zo laag mogelijk getracht te houden. Waar mogelijk zijn kosten reeds in 2021 gesaneerd en dat heeft in het boekjaar 2022 zijn weerslag gekregen. Omdat digitale projecten in 2021 financieel niet tot het beoogde resultaat hadden geleid, hebben wij zeer prudent onze activiteiten dienaangaande voortgezet en ons beraden over nieuwe digitale projecten en fysieke activiteiten voor 2022 op de rit te zetten. Er is toen besloten om 2022 als een jaar van bezinning in te lassen. Dat neemt niet weg, dat wij in dat boekjaar wel degelijk weer projecten voor 2023 hebben voorbereid en op de rit hebben gezet. De resultaten daarvan zullen echter pas in de loop van dat jaar en in 2024 zichtbaar worden.

1.2.1. Tentoonstellingen, concerten en andere publieksactiviteiten

Aan het begin van het boekjaar werden enkele concerten opnieuw getroffen door de Corona-maatregelen. Gedurende het boekjaar (en ook nu nog in 2023) hebben wij zoveel mogelijk getracht om reeds geplande concerten, die als gevolg van Corona geen doorgang konden vinden, alsnog op een latere datum te laten uitvoeren. In de Geelvinck Salon serie konden wij twintig concerten in het Luther Museum Amsterdam realiseren. Nieuwe locaties waren de buitenplaats Academiehuis Grote Kerk Zwolle (serie van vier concerten), Kasteel Strijthagen (twee concerten), Pastorie Gemonde (twee concerten, waaronder een benefietconcert voor Oekraïne) en onze eigen vestiging in Heerde (zes concerten, waarvan twee kerstconcerten). Belangrijk is de samenwerking met het Pianola Museum en Huis Midwoud onder de noemer Geelvinck Muziek Musea. Ook zijn in samenwerking met ons weer enkele concerten geweest in Kasteel Geldrop (Concerten aan de Dommel) en één in Kasteel Loenersloot. Weliswaar was de serie high-teaconcerten in het Waldorf-Astoria post-Corona weer opgestart, maar spijtig genoeg moest deze in juni – na 7,5 jaar – alsnog worden gestopt, als gevolg van gewijzigd beleid van de sponsor; deze heeft vervolgens wel een bijdrage geleverd voor de opzet van een 'cultural hub' in Amsterdam (de voorbereidende planvorming voor dit project start in 2023).

Voor het Egmont Trio uit Berlijn, 1e Prijs-winnaars van het Beethoven Concours Siegburg 2021, konden wij hun Nederlandse tournee realiseren (vijf concerten; juni/juli). Ook voor het quatre-mains duo Anahit Nerseyan & Marina Gevoryan uit Armenië werd een bescheiden Nederlandse tournee georganiseerd (maart). Daarnaast hebben wij concertopnames beschikbaar gesteld voor de actie 'heart for Ukraine' en ook zelf een benefietconcert georganiseerd met de uit Kyiv uitgeweken Oekraïense klavecijniste Liubov Titarenko. Daarnaast hebben wij medewerking verleend aan de organisatie van het 'House of Cards'-benefietconcert in Wijhe ten behoeve van ALS-patiënten.

Op aandringen van de vrijwilligers werd reeds rond de jaarwisseling besloten, dat vanwege het Coronagevaar en het feit dat goede ontluiking van onze vestiging in de Posthoornkerk feitelijk niet realiseerbaar is, de eerder geplande tentoonstelling en reeds sedert 2020 steeds met een jaar vooruit geschoven publieke opening van het Geelvinck Early Piano Museum in de Posthoornkerk voorlopig op de plank te houden. Terugkeer van een cultureel nichepubliek met specifieke interesse in vroege historische piano's – vooral uit China, Japan en Zuid-Korea – werd als onwaarschijnlijk gezien. Dit is een juiste beslissing gebleken. Onze vestiging is wel intensief gebruikt voor educatie, in samenwerking met voornamelijk het Conservatorium van Amsterdam en tevens met de vakopleiding Pianotechnicus

(HMC Amsterdam). Ook post-master musici hebben er regelmatig van gebruik gemaakt. De ruimte is eveneens op aanvraag geopend voor geïnteresseerden; daarvan wordt slechts bescheiden gebruik gemaakt, voornamelijk door bezoekers uit het buitenland.

In onze vestiging in Heerde werd voor het eerst een (bescheiden) tentoonstelling gerealiseerd met een selectie van werken van het kunstschildersechtpaar Kleintjes-van Osselen: 'Tuin, thee en atelier'. Deze vond plaats in het kader van de tentoonstelling 'Jan Kleintjes, een veelzijdig kunstenaar' door de Heerder Historische Vereniging op Villa Jacoba. Onze tentoonstelling werd in samenwerking met vrijwilligers van de Historische Vereniging Wijhe gerealiseerd, waarbij een inventarisatie van de werken van het schildersechtpaar is opgestart. De gehele zomer werden rondleidingen door het atelierhuis georganiseerd: deze waren een doorslaand succes. Eveneens heeft het geleid tot een goed contact met de collectioneur Harry Kleintjes. Het heeft de basis gelegd voor ons nieuwe strategisch beleid ten aanzien van onze vestiging in Heerde, waarbij huis en tuin zoveel mogelijk in de oude luister van een ruime eeuw geleden worden hersteld. Wat betreft de reconstructie van de tuin, is een aanvang gemaakt met een gefaseerde planmatige aanpak: stinzenplanten, moestuin/boomgaard, parkbos, Japanse tuin, enz. Ook doen wij mee met een IVN-project voor een 'tiny forest'.

In november 2021 werd het tweede gedeelte gerealiseerd van het 1813-monument voor de Baskieren (het eerste onderdeel; het ruitersbeeld, was reeds in 2018 in Veessen geplaatst). De oorlog in Oekraïne heeft het monument onverwachts in een ander daglicht geplaatst: de Basjkieren zijn een inheems volk uit het steppengebied van de Zuidelijke Oeral, dat inmiddels vier eeuwen door Rusland overheerst wordt. De geschiedenis, die het monument accentueert, wijkt af van het narratief, dat het Kremlin propageert. Ruim vijf jaar geleden sloeg de aanvankelijke steun van de Russische overheid om in feitelijke tegenwerking. Dit geeft het monument in het huidige tijdsgewricht bijzondere betekenis. Als gevolg van de Russische agressie in Oekraïne moest de, reeds eerder wegens Corona uitgestelde, officiële onthulling van het monument in Wijhe – dat de plek van het kampement van de Basjkieren markeert en het beeld van de in Estland geboren Baltisch-Duitse generaal Alexander von Benckendorff bevat – worden afgelast; deze legerleider van de veldtocht, waarmee de Geallieerden in de winter van 1813-1814 Nederland van de Napoleontische overheersing bevrijd hebben, was immers in dienst van de Russische tsaar. Ook de door de Historische Vereniging Wijhe (HVW) in dit kader geplande tentoonstelling over dit thema, kon geen doorgang vinden. Het project 'Kozakken aan de IJssel' van de gemeente Olst-Wijhe met financiële steun van de provincie Overijssel werd uiteindelijk afgerond in de loop van het boekjaar, in uitstekende samenwerking met de HVW. Uitsluitend het schilderwerk van het Basjkierenmonument in Wijhe moet nog in de loop van het huidige boekjaar gerealiseerd worden. Hiervoor werd in overleg met de HVW alsnog een subsidieaanvraag – naar inmiddels bleek: succesvol – uitgezet. Ook voor een vervolgproject (minifestival bij het ruitersbeeld in Veessen) op de valreep van het boekjaar in samenwerking met ons en de HVW door het Geelvinck Festival bij de gemeente Heerde een subsidieaanvraag gedaan. Daarnaast hebben wij, parallel daaraan, een aanvraag bij de gemeente kunnen doen voor een bijdrage ten behoeve van de in zomer 2023 geplande tentoonstelling 'Tuin tot Inspiratie' op Huize Kolthoorn. Beide zijn door de gemeente Heerde toegekend. Het persoonlijke contact met de Basjkieren in de diaspora is in deze moeilijke tijd warm gehouden.

Een belangrijk aspect van de buitenplaats Huize Kolthoorn wordt gevormd door de sprengbeken. Dit thema werd reeds in 2021 opgepakt in het kader van onze deelname in het ICOMOS ISC Water en leidde tot actieve deelname in het Global Network of Water Museums. Tijdens het boekjaar hebben wij deelgenomen aan de virtuele UNESCO Worldwide Exhibition 'I Remember Water' (maart). Onze betrokkenheid bij de ICOMOS Nederland Focusgroep Water & Erfgoed / ISC Water leidde in augustus van het boekjaar tot de (eerste) brainstorm bijeenkomst Water & Erfgoed op Huize Kolthoorn (een tweede is voor de augustusmaand van het lopende boekjaar in de pen). Ons museum voert het secretariaat voor ICOMOS Nederland en eveneens de Europese coördinatie voor het ICOMOS-IFLA ISC Cultural Landscapes. Op grond daarvan zijn verschillende internationale activiteiten voor ICOMOS uitgevoerd, waaronder deelname als 'observer' bij het CDCPP van de Raad van Europa.

Uit onze actieve internationale participatie in ICOMOS is eveneens onze deelname in het project International Underground Railroad Network to Freedom voortgekomen. Op verzoek van ICOMOS USA in samenwerking met de US National Park Service hebben wij al in 2021 deelgenomen aan dit

project en dat heeft zich in het boekjaar 2022 voortgezet. 'Underground Railroad Network to Freedom' gaat over de zelfbevrijding uit slavernij en onze inbreng betreft de geschiedenis van de Marrongemeenschappen in Suriname. Het sluit aan bij ons videopodcastproject 'Bigi Kayman', dat wij in 2023-2024 hopen te kunnen realiseren, en bij onze concertserie 'Keti Koti – Songs & Tales from Slavery Times' in het kader van het herdenkingsjaar 150 Jaar Afschaffing Slavernij in Suriname en de Nederlandse Antillen (2023-2024). Beide initiatieven vormen een uitvloeisel van het eerder door ons samen met het Geelvinck Festival gerealiseerde project 'Beethoven is Black', dat internationaal indruk heeft gemaakt. Naar aanleiding daarvan waren wij ook uitgenodigd bij de presentatie van 'Van exclusief naar inclusief' (Stefan Sanders) in het Koninklijk Concertgebouw. Slavernijverleden / dekolonisatie is reeds anderhalf decennium een rode draad binnen ons thematische beleid. In dit kader werken wij eveneens samen met Carel Tenhaeff en kon de website 'The Dutch in Orixá' over het gedeeld erfgoed aan de oostkust van India. Daarnaast heeft ons museum tijdens het boekjaar tevens het secretariaat van MoWIC op zich genomen en daarmee eveneens de organisatie van de jaarlijkse MoWIC Vrijburgh Conferentie over het gedeeld erfgoed van de WIC.

Niet ongenoemd mag blijven de impact, die de Russische agressie in Oekraïne op ons museum heeft. In de eerste weken na de inval hebben wij ons ingezet voor SUCHO (Saving Ukrainian Cultural Heritage Online), een grassroot initiatief van een muziekbibliothecaris in ons netwerk (IAML). Door vrijwilligers worden digitale bestanden op computers en websites in Oekraïne met gegevens van bibliotheken, musea en andere cultureel erfgoed veiliggesteld door deze te kopiëren naar servers in de Europese Unie. Via onze netwerken (ICOMOS, BlueShield, CER enz.) konden wij dit project op weg helpen. Nadien hebben wij SUCHO gepromoot op diverse bijeenkomsten (ICOMOS Europe Group, ICOM, CDCPP, Europa Nostra enz.). Eveneens hebben wij rechtstreeks contact met de autoriteiten in Oekraïne gehad over de mogelijkheid van de inzet van 'remote sensing' voor het monitoren van bedreigd erfgoed (of en in hoeverre dit uiteindelijk is opgepakt, is onduidelijk vanwege de vereiste geheimhouding). Dit laatste heeft ons binnen ICOMOS er toe gebracht onze schouders te zetten onder ECHO (Earth Cultural Heritage Observation), waarbij naar de ethische aspecten van 'remote sensing' in combinatie met 'machine learning' / AI gekeken wordt. Daarnaast hebben wij ons ingezet voor verschillende ondersteuningsacties voor uitgeweken Oekraïners, Belarussen en Russen. Ook hebben wij een klavecimbel beschikbaar gesteld aan de eerdergenoemde, gevluchte klaveciniste Liubov Titarenko uit Kyiv.

Al met al konden wij alsnog, ondanks de nasleep van Corona, bijna een kleine duizend bezoekers op onze vestigingen en activiteiten verwelkomen, waarvan het merendeel (ca. 2/3e) in Amsterdam.

1.2.2. Collectiebeleid

In 2016 was de beslissing genomen de beleidsfocus te richten op het collectieonderdeel historische piano's. Voor de identiteit van ons museum vormen historische piano's niet alleen het unieke onderscheid met andere musea in Nederland, maar bovendien werd in 2007 de collectie in Nederland gebouwde 18^e en 19^e eeuwse piano's door de Raad voor Cultuur in het kader van de Wet behoud cultureel erfgoed (Wbc) erkend als onmisbaar en onvervangbaar voor de Collectie Nederland. Op verzoek van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE) hebben wij in het kader van de Commissie Pechtold (evaluatie Wbc, nu opgenomen in de Erfgoedwet) een rapportage over de collectie historische piano's van Nederlandse makelij (toen ruim 30, inmiddels meer dan het dubbele) gegeven en opnieuw aangedrongen op opname in de lijst beschermd cultuurerfgoed. Tegen het einde van het boekjaar kwam er weer beweging in het proces en op het moment van schrijven van deze rapportage, werken wij aan een nieuw voorstel voor de RCE.

In dit boekjaar konden wij wederom door schenking en bruikleen de collectie uitbreiden. Met steun van het Mondriaan Fonds en het Prins Bernhard Cultuurfonds konden dit boekjaar opnieuw verdere stappen worden gemaakt voor de digitale ontsluiting, waarbij samengewerkt wordt binnen het verband Geelvinck Muziek Musea. Met meer dan 300 historische piano's en daaraan aanpalende toetsinstrumenten, is onze collectie bij verre de belangrijkste collectie op dit terrein in Nederland en kunnen wij ons meten met vergelijkbare collecties wereldwijd.

De geleidelijke toename van het aantal instrumenten in de collectie doet de druk van de kosten van collectiebehoud eveneens stijgen. De financiële gevolgen van de pandemie laten zien hoe precair dit is voor het borgen van een duurzame toekomst voor onze organisatie. De behoudskosten van de collectie historische piano's is onevenwichtig hoog in vergelijking met andere collectieonderdelen, die wij beheren. De reden is enerzijds de omvang van piano's (beslaan veel depotoppervlak) en anderzijds het feit dat zij continu onderhoud behoeven, zeker, maar niet alleen, als deze bespeelbaar zijn. In de toekomst zullen onvermijdelijk moeilijke keuzes moeten worden gemaakt. Daarop wordt reeds ingespeeld bij het inventarisatie en digitaliseringsproces, dat in het najaar van 2021 kon worden ingezet en op het moment van schrijven dezes nog doorloopt.

Door het uitplaatsen van bespeelbare historische piano's worden twee doelstellingen bereikt. Enerzijds wordt daarmee de publieke zichtbaarheid van de collectie sterk verbeterd en anderzijds vormen de concerten en recitals, die wij op deze uitgeplaatste instrumenten organiseren een versterking van het levend muzikaal erfgoed, zowel wat betreft musici, als pianotechnici. Uitgeplaatste instrumenten vergen echter ook de nodige aandacht van onze organisatie en zeker niet alle instrumenten zijn vanuit museaal oogpunt geschikt om uitgeplaatst te worden. Bovendien is slechts een beperkt deel van onze instrumenten op dit moment bespeelbaar: het leeuwendeel behoeft op zijn minst revisie en veelal ook restauratie om voor gebruik en/of uitplaatsing ingezet te kunnen worden. Hiervoor ontbreken echter de financiële middelen. Dat is de reden, dat wij dit thema op zowel landelijk, als internationaal trachten te adresseren. Eén van de gevolgen van het feit, dat inmiddels al decennia geen of onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn voor het onderhoud en restauratie van semi-mobiele toetsinstrumenten, zoals historische piano's, clavichorden, klavecimbels, harmoniums en huisorgels, is de ophanden zijnde teloorgang van ambachtelijke kennis en ervaring op het terrein van restauratie, kopiebouw, onderhoud en stemmen van deze technisch gecompliceerde instrumenten. Dit in tegenstelling tot kerkorgels en carillons van rijksmonumenten, welke branche als een best practice-voorbeeld dient. Gedurende het boekjaar hebben wij wederom dit gevaar bij verschillende gelegenheden onder de aandacht gebracht, zoals tijdens de CIMCIM-bijeenkomst tijdens de ICOM-conferentie in Praag en bij de jaarconferentie van REMA-EEMN.

Het Mondriaan Fonds gaf de mogelijkheid om een aanvraag te doen voor een bijdrage ten behoeve van het in dienstnemen van een of twee collectiemedewerkers. Aangezien wij al geruime tijd bezig zijn met de catalogisering, hebben wij dankbaar van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Op basis van deze toegekende bijdrage konden wij in november 2021 Gijs Wilderom als restaurator-conservator (parttime) en Zack Schaap als collectiemanager (fulltime) voor een periode van bijna anderhalf jaar tijdelijk in dienst nemen. Inmiddels zijn er forse stappen gemaakt met de catalogisering. Eveneens is de opslag in de depots aanzienlijk verbeterd. Dit boekjaar hebben wij daarom – ondanks de krappe financiële mogelijkheden – significant geïnvesteerd in het verhogen van de kwaliteit van onze depots en opslagruimten. Bovendien is er gewerkt aan de benodigde faciliteiten voor bezoekersontvangst, een nieuwe vaste opstelling en faciliteiten voor vrijwilligersteams in onze vestiging in Heerde. Naast de inventarisatie van de historische piano's, is door Zack Schap ook gewerkt aan een nieuwe inventarisatie van de overige objecten: van een groot deel zijn inmiddels foto's beschikbaar. Het project voor de digitale ontsluiting van de collectie vroege piano's wordt uitgevoerd in een langlopend samenwerkingsverband met het Pianola Museum; ons museum leidt dit project, waarvoor wij tevens steun krijgen het Prins Bernhard Cultuurfonds (online publicatie). Tevens werd er een samenwerking gestart met Musue Virtual de Instrumentos Musicais in Rio de Janeiro (Brazilië): het doel is een groter publieksbereik te creëren voor onze online geplaatste collectie muziekinstrumenten.

1.2.3. Donaties en sponsors

De schenkingen kunnen worden ingedeeld in:

- bijdragen van vrienden van het museum
- subsidies en schenkingen van cultuurfonds en andere stichtingen
- schenkingen aan het restauratiefonds voor de historische muziekinstrumenten

Daarnaast zijn er ook schenkingen in natura; deze zijn niet in de jaarrekening gekwantificeerd.

Museum Geelvinck, Amsterdam

Het aantal Vrienden van Museum Geelvinck is dit boekjaar opnieuw redelijk stabiel gebleven. De Geefwet is belangrijk voor ons, omdat wij daardoor meer donaties ontvangen. Met name bij het schenken van historische piano's wordt vaak hiervan gebruik gemaakt.

De Stichting Sweelinck Museum geeft jaarlijks bijdragen voor de instandhouding van de collectie, die zij aan ons museum in bruikleen heeft gegeven. Ook wil deze stichting zich in de toekomst gaan inzetten om additionele fondsen te werven voor de restauratie van specifieke historische piano's uit haar collectie.

Ten behoeve van de coalitie met het Pianola Museum, ontvingen wij in het boekjaar 2018 een bijdrage van het Mondriaan Fonds in het kader van Collectiemobiliteit. Het volgende deel van deze bijdrage ontvingen wij bij de eindafrekening, tijdens dit boekjaar. Het feit dat veel subsidies en bijdragen pas achteraf ontvangen worden, betekent dat het museum partners (zoals leveranciers) moet vragen zo mogelijk pas aan het einde van de rit te factureren. De tweede Corona-subsidie van de gemeente Amsterdam bood gelukkig soelaas.

Voor 2022-2023 kunnen wij weer gebruik maken van de SKIP-regeling van het Fonds Podiumkunsten.

Essentieel voor ons museum is de hands-on steun van vrijwilligers. Trudy de Vries leidt ons team in Amsterdam (onder meer bezoekersontvangst in het Luther Museum). De administratie wordt verricht door Marijke Nitrau. Dunya Verwey (concertprogrammering en nieuwsbrief), Ksenia Kiselova (sociale kanalen), Annelies Rhebergen (facebook) en Maaïke van 't Oever (organisatie van recitals in het Waldorf Astoria) zetten zich in voor de integrale communicatie van het museum; helaas hebben wij van de twee laatstgenoemden in de loop van het boekjaar afscheid moeten nemen. Speciaal noemen wij de bijzondere inzet van Gerard Nanninga en Freerk Kunst uit Wijhe bij inmiddels diverse van onze projecten. En tevens chapeau voor de inzet van Carel Tenhaeff voor het Odisha project.

Er is inmiddels een start gemaakt met de opbouw van een nieuw vrijwilligersteam in Heerde, onder meer in relatie met de tuin van Huize Kolthoorn (moestuin met boomgaard, 'tiny forest'-project in samenwerking met IVN, reconstructie tuinelementen, beek enz.). Het werven van nieuwe vrijwilligers is echter niet makkelijk: jongere vrijwilligers fladderen na korte tijd vaak weer uit, terwijl senioren vrijwilligers enerzijds erg voorzichtig zijn uit angst voor Corona en anderzijds aan hen vaak getrokken wordt (oppas voor de kleinkinderen enz.).

Wij zijn bijzonder ingenomen met de bijdrage van het Mondriaan Fonds, waarmee wij twee collectiemedewerkers voor de duur bijna anderhalf jaar tijdelijk in dienst konden nemen.

De Ten Doesschate Groep heeft ook dit boekjaar haar steun aan ons museum voortgezet in de vorm van cultural impact investment (zachte lening). Tijdens het boekjaar sponsorde Hilton/Waldorf Astoria het museum en als tegenprestatie realiseerden wij in zoverre de Coronamaatregelen dat toe hebben gelaten een serie high-tea recitals; deze sponsoring werd als gevolg van een beleidswijziging in juni van het boekjaar na ruim 7,5 jaar helaas gestaakt. Wel heeft Hilton/Waldorf Astoria ten afschied ons een bijdrage gegeven voor de realisatie van ons plan voor een 'cultural hub' in Amsterdam rond het Geelvinck Early Piano Museum. Enkele toeleveranciers steunen het museum door facturatie van diensten uit te stellen en synchroon te laten lopen met de verwachte verkrijging van subsidies en bijdragen van fondsen.

1.3. Samenwerkingsverbanden

1.3.1. Samenwerking met Stichting Sweelinckmuseum en het Conservatorium van Amsterdam

De Sweelinck Collectie – eigendom van de Stichting Sweelinckmuseum – is ruim een decennium geleden in overleg met het Conservatorium van Amsterdam permanent onder de vleugels van ons museum gebracht. Enkele instrumenten zijn bij het Conservatorium in bruikleen. In onze vestiging in de Posthoornkerk zijn oefenruimten gecreëerd ten behoeve van de studenten van de afdeling fortepiano van het Conservatorium onder leiding van Olga Pashchenko. Wij vertrouwen op de

continuering van de goede relatie met het Conservatorium, die temeer relevant is omdat adequate opleiding van fortepianisten essentieel is voor het borgen van dit immaterieel muziekerfgoed.

1.3.2. Geelvinck Muziek Musea en EDSC

Het samenwerkingsverband met het Pianola Museum is weliswaar aanmerkelijk losser dan indertijd voorzien was, maar is daardoor voor beide partijen niet knellend en daardoor stabiel en effectief. Als gevolg van de pandemie heeft het gezamenlijke project de collectie digitaal te ontsluiten weliswaar aanzienlijke vertraging opgelopen, maar er is desalniettemin dit boekjaar ook voortgang gemaakt. Ook maakt het Pianola Museum gebruik van de Geelvinck-website en van verschillende van onze lidmaatschappen (OAM, Amsterdam Partners e.a.) en netwerken. Inmiddels heeft Huis Midwoud (Midwoud) – met een bescheiden collectie laat 19^e eeuwse historische piano's – zich eveneens bij Geelvinck Muziek Musea aangesloten.

Al meer dan zes jaar is er overleg met EDSC om de collectie muziekboeken, bladmuziek en archieven (o.a. audio) van EPTA Nederland (European Piano Teachers Organization) bij ons museum. Deze was ondergebracht bij de OBA, maar kon daar niet meer gehandhaafd worden. Een samenwerking met ons museum lag voor de hand, maar na het vertrek uit onze vestiging in Zutphen (waar toen reeds boekenplanken voor ontvangst van deze collectie, naast onze eigen bibliotheek, gereed stonden), zal de publieke openstelling van deze en onze muziekbibliotheek moeten wachten tot een nieuwe opzet voor het Geelvinck Early Piano Museum gerealiseerd is. De collectie blijft onder verantwoordelijkheid van EDSC, maar wordt voortaan beheerd door ons museum. Afgelopen voorjaar is de collectie in het depot van ons museum ondergebracht.

1.3.3. Samenwerking met andere partners in binnen- en buitenland

Zoals in het bovenstaande reeds is duidelijk gemaakt, zetten wij ons in samenwerking met diverse organisaties over een breed scala erfgoedterreinen te vergroten. In de nasleep van Corona, zien wij op dat vlak het boekjaar 2022 als bezinningsjaar. Diverse internationale projecten hebben enerzijds vertraging opgelopen, maar anderzijds door de toename van online-vergaderen ook een grote vlucht genomen. Zoals moge blijken uit de breedte van onze activiteiten, zijn wij ons meer gaan richten op relevante samenwerking met partijen buiten het terrein van historische piano's, omdat wij deze verbreding voor de toekomst van het museum noodzakelijk achten. Dat neemt niet weg, dat wij de samenwerking met onze collegae in Nederland en Europa op het terrein van het behoud van het levend erfgoed van de vroege piano's, waar mogelijk verstevigen.

In dat kader moet eveneens worden gezien het aanhalen van de relaties met aan tuinen en landschappen gerelateerde organisaties. Nu ons museum op de buitenplaats Huize Kolthoorn weer over een buitenplaatstuin en -park beschikt, kunnen diverse activiteiten in relatie daarmee weer worden opgepakt, zoals die met de tuin van het Geelvinck Hinlopen Huis indertijd zijn ontwikkeld. Voorbeelden daarvan zijn de ontwikkeling van de rozentuin, de borders, het arboretum, de moestuin enz. Ook de reconstructie van de Japanse tuin, de ontwikkeling van een 'wet garden' en een 'tiny forest' aan de achterzijde van het park, de restauratie van de waterpartijen en de ijsheuvel, willen wij in de komende jaren gefaseerd en projectmatig oppakken. De buitenplaats beschikt eveneens over een rotstuin en een bescheiden boomgaard met historische fruitbomen. Het bij het landgoed behorende stelsel van sprengen en beken heeft onze bijzondere interesse in het kader van watererfgoed. Thema's als biodiversiteit, bijenbehoud, klimaatadaptatie, historische fruit-, groenten, rozen- en bloemenrassen enz. willen wij met ons vrijwilligersteam weer inhoud geven. De banden met Slow Food zijn weer aangetrokken en bovendien is ons museum actief binnen Citta Slow Heerde. Tevens hebben we onze bestaande, maar sedert ons vertrek uit het Geelvinck Hinlopen Huis slapende, contacten vernieuwd met onder meer de Nederlandse Rozenvereniging, The Historic Roses Group (onderdeel van The Rose Society), Nederlandse Rhododendronvereniging, Bomenstichting, Tuinhistorisch Genootschap Cascade enz. Achteraf zijn wij blij, dat we het lidmaatschap van sKBL – ons museum heeft aan de wieg van dit initiatief gestaan – in de afgelopen jaren hebben warm gehouden vanwege het feit, dat onze instrumenten bij voorkeur in bruikleen worden geplaatst bij

historische huizen en kastelen. Dit soort netwerken, waaronder Europa Nostra, DemHist, ICLCM en Donderberg Groep, komen nu opnieuw goed van pas.

1.4. Conclusie en vooruitzichten

Ook dit boekjaar heeft de nasleep van de pandemie een significante invloed gehad op het reilen en zijlen van ons museum. In 2020-2021 heeft dit ons gedwongen tot het maken van een vlucht naar voren op het terrein van digitale publiekspresentaties. Daarmee hebben wij beoogd een breder, gedifferentieerder en internationaal publiek blijvend te kunnen bereiken. Deze omslag vergde een stevige investering van zowel onze energie, als van financiële middelen. Er doen zich nieuwe kansen voor en dit betekent ook, dat wij ons beleid daarop aanpassen. De projecten, die aldus in 2020-2021 zijn ingezet, hebben veelal nog een uitloop in 2022 gehad. In de praktijk is gebleken, dat ondanks de professionele en kwaliteitsinzet, het toch niet makkelijk was om de beoogde doelstellingen te bereiken: het vergt meer tijd en energie, dan aanvankelijk op was gerekend, de concurrentie op internet is hoog en bovendien bleek het verdienmodel door middel van een betaalmuur niet te werken. Het museum is daardoor meer dan voorheen afhankelijk van subsidies en fondsbijdragen, waarvan het elke keer ongewis is of die wel worden toegekend. Tijdens het boekjaar bleef de situatie onzeker vanwege de gevolgen van de Russische agressie in Oekraïne, onder meer de toename van het prijspeil, zoals voor energie. Ons museum heeft zich staande weten te houden in de storm, die de pandemie veroorzaakt heeft. Borging van onze positie voor de toekomst heeft nu onze prioriteit.

De cultuursector staat onder grote financiële druk. Innovatie is daarom noodzakelijk, wil ons museum overleven in deze maalstroom. Sleutelthema's zijn samenwerking met andere organisaties, inspelen op actuele en maatschappelijk relevante thema's en digitalisering. Sedert dat wij de collectie van het voormalig Museum Sweelinck onder onze vleugels hebben genomen, heeft ons museum meer en meer het accent gelegd op het levend erfgoed van de historische piano. Met de opzet van het Muziek Museum Zutphen, heeft dat de andere activiteiten van ons museum grotendeels overvleugeld. In de afgelopen boekjaren tijdens Corona is echter gebleken, dat activiteiten geënt op maatschappelijk relevante thema's, die wij reeds in het Geelvinck Hinlopen Huis met tentoonstellingen geadresseerd hebben, in onze nieuwe situatie met succes hernieuwd kunnen worden opgepakt. Ons museum heeft zich in de loop van zijn bestaan geworteld in netwerken, die een breed scala van maatschappelijk relevante onderwerpen beslaan. Wij zijn die weg opnieuw ingeslagen. Ook in het onderhavige boekjaar heeft ons museum zich onderscheiden door te acteren op het raakvlak tussen kamermuziek op historische piano's en relevante eigentijdse thema's in historisch perspectief. Voor de toekomst zien wij een accentverschuiving naar verbreding van thematiek, zoals dat ook bij het Geelvinck Hinlopen Huis als huismuseum het geval is geweest. Daarin zal het levend erfgoed van onze collectie historische piano's weliswaar een hoofdrol blijven spelen, maar naast andere relevante onderwerpen. Deze verbreding achten wij noodzakelijk om als museum te kunnen overleven. Dit zal uiteraard zijn weerslag vinden in ons collectiebeleid.

Last, but not least, is het hier op zijn plaats onze grote dankbaarheid te uiten voor de loyale inzet van ons vrijwilligersteam, onze kleine staf en onze vrienden, die ons – zeker in deze moeilijke tijd – tot steun zijn. Met hun inzet kan onze organisatie bergen verzetten en hebben wij vertrouwen in een bestendige toekomst voor ons museum.

Stichtingsbestuur en directie

Amsterdam, juli 2023

Namens het stichtingsbestuur:

Directie

Mevr. drs. A.M. Verweij

Mr. A.J. van Caubergh

Dr. J.A.W. Buisman

2. JAARCIJFERS 2022

2.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2022

	31.12.2022	31.12.2021
ACTIVA		
<u>Vaste activa</u>		
Materiële vaste activa	1. 54.604	40.990
<u>Vlottende activa</u>		
Vorderingen & overlopende activa	2. 10.572	153.360
Liquide middelen	3. 64.925	
TOTAAL ACTIVA	130.100	194.350
PASSIVA		
<u>Eigen vermogen</u>		
Exploitatieoverschot/-tekort: gedekt door cultural impact lening	0	0
<u>Kortlopende schulden</u>	4. 130.100	248.217
TOTAAL PASSIVA	130.100	248.217

2.2 STAAT VAN BATEN & LASTEN OVER 2022

	2022	2021
<u>Baten</u>		
Entreegelden	24.669	7.994
Verkoop artikelen	0	0
Subsidies, donaties en overige bijdragen	252.581 5.	176.871
Totaal baten	277.251	184.865
<u>Lasten</u>		
Huisvestingskosten	65.977 6.	76.657
Personeelskosten	120.797 7.	23.724
Algemene kosten	144.152 8.	337.275
	330.926	437.656
Cultural impact lening	-53.483	-243.077
	277.444	194.579
Afschrijvingen	5.753 9.	3.080
Som der lasten	283.197	197.658
<u>Exploitatieresultaat</u>	-5.946	-12.794
Bij / Af: verrekening exploitatieresultaat	5.946	12.794
Saldo baten minus lasten	0	0

2.3 TOELICHTINGEN

2.3.1 Algemeen

Medewerkers

Stafondersteuning wordt extern ingehuurd. Alle overige medewerkers zijn vrijwilligers. Vrijwilligers ontvangen een reiskostenvergoeding.

Door middel van – meest interne – opleiding wordt het benodigde kennisniveau op peil gebracht en gehouden. Vanuit het museum wordt regelmatig deelgenomen aan bijeenkomst en symposia.

Sinds november van het boekjaar 2021 zijn twee collectiemedewerkers (1,6 fte) in dienst genomen op basis van een subsidie van het Mondriaan Fonds Deze kosten zijn opgenomen onder 'Medewerkerskosten'.

2.3.2 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarde; waardering van vorderingen geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

2.3.3 Toelichting op de balans

	31.12.2022	31.12.2021
1. Materiële vaste activa		
<u>Materiële vaste activa in eigendom</u>		
Luchtontvochtiger	0	226
Datalogger	0	232
Computers & randapparatuur	5.114	6.863
Laptop	0	198
Bouwkundige werkzaamheden	49.490	33.471
	<u>54.604</u>	<u>40.990</u>

Collecties en museale objecten

Het museum beschikt over een aantal collecties en museale objecten in bruikleen, alsmede museale objecten in eigendom. Een belangrijk deel daarvan is een langdurige bruikleen conform de vereisten van het Nederlands Museumregister.

Aan deze museale objecten wordt geen waarde toegekend, ook niet als deze in eigendom van de stichting zijn. Ook dit jaar zijn weer enkele objecten ten geschenke verkregen.

2. Vorderingen en overlopende activa

Cultural impact lening	0	132.854
Debiteuren	1.513	0
Lening u/g	0	2.400
Omzetbelasting	9.059	18.106
	<u>10.572</u>	<u>153.360</u>

Vanuit zijn vroegere positie als hoofdsponsor, die het museum in het verleden gegarandeerd heeft, treedt de Ten Doesschate Groep vooralsnog op als financier door middel van een zachte 'cultural impact' lening, die momenteel nog renteloos is.

3. Liquide middelen

Kas	300	0
Banken	64.625	53.867
	<u>64.925</u>	<u>53.867</u>

2.3.3 Toelichting op de balans (vervolg)

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
4. Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Crediteuren	1.186	38.575
Nettolonen	0	4.680
Loonheffing	2.061	4.115
Stadsherstel NV, Amsterdam (naheffing energiekosten)	8.644	0
Vooruitontvangen bijdrage aan project "cultural hub" van Waldorf-Astoria	6.500	0
Vooruitontvangen subsidies Mondriaan Fonds	16.000 a)	87.955
Vooruitontvangen subsidie Vereniging IVN	1.000 b)	
Odisha Project	4.990	5.821
Cultural impact lening	47.393	0
Rekening-courant J.A.W. Buisman	23.179	41.971
Overige kortlopende schulden	19.148	65.100
	<u>130.100</u>	<u>248.217</u>

a) Een subsidiebedrag van € 100.000 is ontvangen in 2021 t.b.v. een project dat is gestart in 2021 en afgesloten in 2023. De subsidie is toegerekend naar tijdsgelang.

b) Dit betreft een subsidie t.b.v. het project "Tiny Forest", uitgevoerd in 2023.

2.3.4 Toelichting op de staat van baten & lasten

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
5. Specificatie ontvangen subsidies, donaties en overige bijdragen		
Donaties particulieren, bedrijven en instellingen	26.728	
RVO / TVL-subsidies bedrijfskosten (corona)	9.782	
Gemeente Amsterdam	116.500	
Stichting Mondriaan Fonds (project collectieonderzoek)	71.955	
Stichting Mondriaan Fonds (compensatie coronacrisis)	15.000	
Nederlands Fonds Podiumkunsten	10.116	
Prins Bernhard Cultuurfonds Gelderland	2.500	

2.3.4 Toelichting op de staat van baten & lasten (vervolg)

	2022	2021
6. Huisvestingskosten		
Huur gebouwen & opslagruimten	30.754	31.452
Energie en water	12.510	10.984
Overige huisvestingskosten (incl. onderhoud)	22.712	34.221
	<u>65.977</u>	<u>76.657</u>
7. Medewerkerskosten		
Ingehuurde stafondersteuning	48.350	12.045
Medewerkers collectieonderzoek	72.447	11.679
Kosten vrijwilligers	0	0
	<u>120.797</u>	<u>23.724</u>
8. Algemene kosten		
Kosten musici & overige kosten publieksactiviteit	18.055	29.345
Onderhoud, reparatie- & stemkosten instrumenten	10.806	46.415
Assurantie inrichting en collectie	9.200	9.098
Transportkosten & overige kosten collectie	33.367	33.471
Exposities & (digitale) evenementen en projecten	10.632	135.832
Marketing & communicatie/ Fondsenwerving	6.538	31.861
Contributies en abonnementen	9.724	7.125
Kosten beveiliging	1.932	20.813
(Doorberekende) kantoorkosten	5.572	2.562
Accountants-, administratie- & advieskosten	2.225	1.227
Reis- en verblijfkosten (musici e.a.)	20.701	9.084
Bankrente & -kosten	265	426
Overige algemene kosten	15.135	10.018
	<u>144.152</u>	<u>337.275</u>
9. Afschrijvingen		
Luchtontvochtiger	226	786
Datalogger	232	522
Computers & randapparatuur	1.749	1.558
Laptop	198	213
Bouwkundige werkzaamheden (m.i.v. 2022)	3.348	0
	<u>5.753</u>	<u>3.080</u>

3. BIJLAGEN

3.1 BEGROTING BATEN & LASTEN VOOR 2023-2027

Vanwege de nasleep van de pandemie, de onzekere ontwikkeling op het terrein van concertbezoek, en het nieuwe strategische beleid, waar wij mee bezig zijn, passen wij de begroting op basis van voortschrijdend inzicht periodiek aan.

Als gevolg daarvan is besloten de vijfjaren begroting niet in de Jaarrapportage op te nemen.